CATALUNYA SOCIAL

Any XI. Núm. 500 | Un any, 12 ptes. — Núm. solt, 25 cts. | 14 febrer de 1931

PUBLICACIÓ SETMANAL | REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ DURAN I BAS, 11-BARCELONA | TELÈF. 17605

El quinzè aniversari de la mort del gran Bisbe de Vich

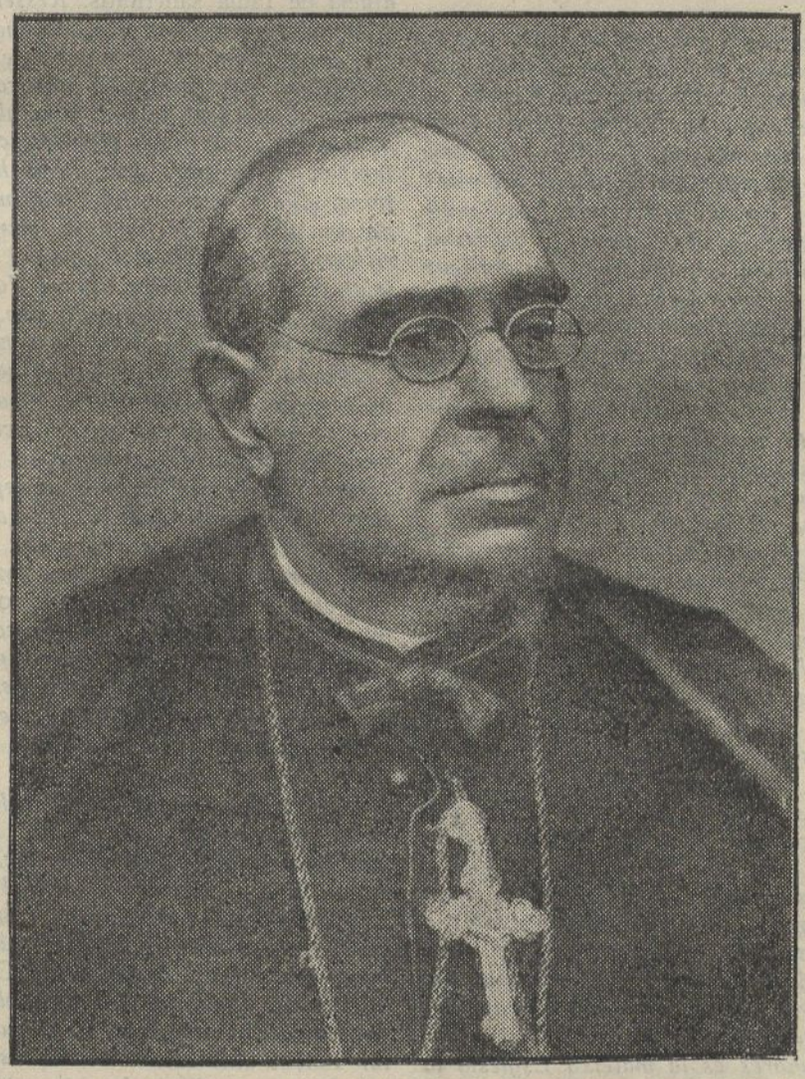

Dr. Torras i Bages

Diversos diaris i eminents personalitats del camp catòlic han manifestat llur desig que sigui oberta la causa de beatificació del gran Bisbe.

Per a la glorificació del Dr. Torras i Bages, Bisbe de Vich

PER IGNASI CASANOVAS, S. J.

Encara que cada any es fa conmemoració sentida i devota del Dr. Torras, en arribar el dia 7 de febrer, aniversari de la seva santa mort, aquest any es nota una vibració més intensa dels esperits, i una actuació més eficaçment ordenada a fer quelcom real per a la seva glorificació dins la santa Església, de la qual, segons paraules solemnials del Papa, fou Bisbe típic, tal com el descriu l'Apòstol. Ningú més interessat en aquesta obra que el "Foment de Pietat". Per a collaborar-hi en la mida de les nostres forces, exposarem en aquest article les dues coses més faedores en el present moment: promoure el procés de la seva beatificació, i editar les seves obres completes.

I

PROCÉS DE BEATIFICACIÓ

Quinze anys de la mort del gran Bisbe! Quinze anys que semblen un dia, si hom mira la impressió deixada dins de l'ànima, i semblen quinze lustres, si mirem enfora les coses que ens volten. Quines trasmudances en la nostra societat, i quina falta tan gran la seva en aquests trasbalsaments dels esperits! Quantes vegades hem pensat amb la més viva emoció de l'ànima: Si fos aquí el Dr. Torras! Si vegéssim davant nostre aquella llum guiadora que feia d'orient a tants homes que el miraven de cara, i aquella ombra respectuosa i dominadora que imposava a tants altres que s'hi giraven d'esquena! En mig d'aquestes enyorances ens confortava sempre el pensament de la seva santedat: ell no és llum de nosaltres, perquè els Sants tenen certa participació en l'eficàcia divina que dirigeix les coses del món, y perquè esperem que Déu li haurà encomanat algun patronatge damunt les coses que ell va estimar i dirigir.

Aquesta presència espiritual de la santedat no ha faltat mai al nostre Patriarca després de la seva mort. La mort va crear-la tant o més que la seva vida, i després s'ha anat intensificant en els esperits més estimadors, i fins s'ha propagat entre el poble fidel que el venera íntimament amb una reverència i devoció més profunda que la que ja en vida inspirava sempre la seva presència corporal. És cosa gairebé natural l'associar la nota de santedat a la memòria del Dr. Torras, més encara que la de saviesa que l'acompanyava tan característicament com una nota personal.

El concepte de la santedat d'una persona, quan s'arrela i propaga en la societat cristiana, tendeix a fer-se públic amb aquelles manifestacions de culte que la Santa Església dedica als qui oficialment són declarats benaventurats, dignificats amb virtuts heroiques i proposats com els nostres intercessors davant de Déu. I aleshores és la mateixa Església la qui s'avença a contenir aquestes manifestacions públiques, fins que ella hagi donat el seu judici i sanció definitiva. Norma prudentíssima, que en res no contradiu aquell impuls intern que l'Esperit Sant mou en les ànimes justes, sinó que s'hi agermana, i el perfecciona, i el condueix al seu fi sense illusions ni perills. L'Església que demana la fama de santedat per començar tot procés de santificació, obre un procés especial de non cultu *abans de seguir endavant. La fama de santedat és la veu del poble que indica a l'Església jeràrquica on s'amaga la santedat; el decret apostòlic és la veu de Déu que diu al poble que no s'ha enganyat en el seu instint espiritual.*

La pública santedat del Dr. Torras la tenim ara en aquest primer període, en què la vox populi *espera que es desvetlli i parli la* vox Dei. *Donem gràcies a Déu de què aquest primer període, el més exposat a exaltacions apassionades, hagi passat amb tanta serenor, dedicat ordinàriament a la devoció callada i secreta amb poques manifestacions exteriors, i aquestes tan dignes i solemnes, que elles soles podrien donar motiu justíssim per obrir el procés ordinari de* fama sanctitatis. *Ressenyem-les breument.*

Aquella mort admirable, pariona de les més glorioses que trobem en els annals de la santedat, causà en tothom una impressió mística inefable, que era l'encís d'aquelles honres funerals, no comparables amb cap de les grans manifestacions que hem contemplat en la mort dels grans homes de la nostra terra. Allò no era un dol, sino una glorificació; però no una glorificació humana solament, sinó una glorificació transcendental, com si acompanyéssim triomfalment el nostre Pare i Pontífex a les portes del cel. Si ens haguessin dit que les campanes tocaven per si mateixes, com de vegades conten les històries, ho hauríem trobat molt natural.

Després d'aquesta efusió espontània i providencial, no preparada per cap artifici dels homes, la devoció al Dr. Torras es tanca en la vida recollida de l'oració. Visites individuals al sepulcre, algunes diàries i ben remarcables; petites peregrinacions collectives; propaganda de fulles per demanar a Déu la seva glorificació (només l'any 1928 van ésser tirades i esgotades dues edicions de 20.000 exemplars); comunions particulars i generals copiosíssimes ofertes anyalment el dia 7 de febrer, aniversari de la seva mort, i el dia de Sant Josep, festa onomàstica: tot això amb una dignitat humil i esperançada, en què res no hi podia trobar que dir la prevenció més puntillosa.

Extraordinàriament discretes han estat també les manifestacions públiques de la devoció a la santa memòria del Bisbe de Vich. Les escrites es poden reduir a la commemoració anual del seu aniversari, feta amb gran moderació en diaris i revistes catòliques, i la publicació reposada i gairebé silenciosa dels massissos volums de les seves Obres Completes, *la qual ha fet que en els escrits apologètics i fins en els sermons sigui reportada la paraula doctoral del doctor Torras amb reverència i prestigi de gran autoritat. Més ressonància han tingut algunes manifestacions fetes en circumstàncies públiques i solemnes davant de les Autoritats Eclesiàstiques a qui pertoca la iniciació d'un procés de santedat.*

El dia 14 d'agost de 1927 feia la seva entrada a la

ciutat de Vich el nou prelat Rdm. P. Joan Perelló en mig d'un gran entusiasme popular molt ungit de la devoció que inspirava la notòria pietat i modèstia del Pastor, i recordava la del Dr. Torras. Arribada la comitiva a la catedral, cantat el Te-Deum i fet el juramènt canònic, s'avença el Canonge Magistral Dr. Joan Lladó a fer una bella salutació al Prelat en nom del Capítol. Després de recordar el Bisbe monjo Bernat Calvó, i el Bisbe màrtir Strauch i Vidal, "féu memòria ferventíssima del Bisbe Torras i Bages, suplicant al Prelat que es dignés iniciar la glorificació canònica d'aquell Bisbe egregi". En el parlament de contestació que féu el P. Perelló vivament emocionat, "invocà l'exemplaritat i protecció que espera de Sant Bernat Calvó i del Bisbe Strauch, i féu pròpia seva la iniciativa proposada pel senyor Magistral referent als treballs de canonització del Bisbe Torras" (1).

Aquest primer repicament a glòria va despertar el segon a l'altre cap de Catalunya. El dia 2 de juny de 1928 es celebrava a Balaguer la darrera de les jornades eucarístiques celebrades per l'Obra del Culte, i fou una gloriosa diada sacerdotal a la qual el senyor Bisbe d'Urgell, doctor Guitart, volgué donar la màxima solemnitat celebrant ordenacions generals i convocant els sacerdots i seminaristes del seu bisbat. Després de les grans festes litúrgiques, a la tarda, en el convent del Pares Franciscans, va congregar-se al redós del Prelat aquella lluïdíssima concurrència de sacerdots, religiosos i seminaristes, per sentir la conferència sobre l'Exemplaritat sacerdotal del Bisbe Torras. El conferenciant acabà el seu treball, escoltat amb vertadera devoció, recordant la petició i la promesa feta a Vich, pocs mesos abans, de començar el procés de beatificació, indicant l'oportunitat d'associar-se a la glorificació tan bellament començada. Tothom s'alçà com un sol home aplaudint la proposta, i prenent la paraula el Dr. Guitart, va dir que la trobava mol justa, edificant i oportuna; que Ell es tenia per fill del Dr. Torras, no solament per la paternitat que tots li reconeixem, sinó per haver rebut de les seves mans la consagració sacerdotal; i que estava disposat a fer tot el que convingués per promoure la seva glorificació.

Més solemne fou encara la repicada feta a la Cova de Sant Ignasi de Manresa en la festa del Sant Patriarca, 31 de juliol de 1930. Fou aquella una festa sacerdotal per a donar gràcies a Déu i al Papa pel recordatori que volgué deixar-nos del seu jubileu en l'encíclica Mens nostra sobre els Exercicis. Com portats pel buf de l'Esperit Sant, es reuniren inesperadament prop de quatrecents sacerdots sota la presidència dels Bisbes de Vich, Solsona, Urgell i del Cardenal de Tarragona. Fou cosa admirable la solemnitat, la concòrdia, la pietat d'aquell pontifical i d'aquelles vespres. L'hora, i el lloc, i la festa, i sobretot la concurrència eren oportunissimes per pensar en la glorificació del Dr. Torras. Allí havia fet ell moltes vegades els Exercicis de Sant Ignasi, sobretot aquells tan difícils en què es resolgué a acceptar la creu de l'episcopat. Dos anys abans de morir, va escriure a la ciutat de Manresa la gran carta sobre Sant Ignasi i la Companyia de Jesús commemorant el primer centenari de la seva restauració. El Canonge Magistral de Vich, doctor Joan Lladó, que tenia encarregada la conferència, va veure aquestes oportunitats, sobretot la de trobar-se allí reunida moralment tota la clerecia de Catalunya amb els seus Prelats, i va aprofitar-la admirablement per demanar altra vegada, en nom de tots, que fos oberta la causa de beatificació del Bisbe típic, tal com el descriu l'Apòstol Sant Pau. La reverència al temple sagrat va impedir que s'alcés en peus aquella assemblea sacerdotal, però no va destorbar les evidents mostres d'assentiment de tots, Prelats i sacerdots.

Era hora de què el poble fidel unís les seves súpliques a les dels seus sacerdots que tan expressivament el convidaven. De Manresa sortí la resolució d'organitzar una petició, més solemne encara i més pública, de tot el bisbat de Vich al seu Prelat. Foren redactades dues instàncies: una per a les associacions religioses, i una altra per a les societats i corporacions de noble vida ciutadana, i es disposaren fulles acomodades a la tasca de recollir firmes individuals, per tal que fos un vertader plebiscit de tot el bisbat. La feina ha estat fàcil i plena de consol. Tots els cors s'han obert a la proposta, com alleugerint-se d'un desig que anys ha portaven cohibit, les llistes s'han omplert a desdir, com si es tractés de complir un deure de pietat filial i de justicia pública. No s'ha trobat una sola persona que refusés la proposta. Sacerdots, religiosos i religioses, seminaristes, burgesos, treballadors, tothom hi vol ser. La mateixa espontaneïtat del plebiscit retardarà més del que es volia la presentació dels documents a l'Autoritat eclesiàstica a qui van dirigits amb tota veneració i humilitat cristiana. És d'esperar que l'exemple de la diòcesi de Vich, la més interessada en la glorificació del seu Pastor, desperti l'adhesió fervorosa de tots els fidels de Catalunya que reconeixen en el Dr. Torras una amplíssima paternitat espiritual.

II

EDICIÓ DE LES "OBRES COMPLETES"

Hem fet abans una allusió a les Obres Completes del Dr. Torras com a un dels medis pels quals s'ha estès i intensificat la seva devoció. Hem d'explanar una mica més aquest punt importantíssim.

Les Obres Completes del Dr. Torras, sortides lentament de les premses en forts volums, així com han vist la llum per un extrem, s'han acabat per l'altre; i ens trobem a hores d'ara amb la major part dels volums esgotats. Sempre seria una desgràcia no trobar les obres d'aquell gran mestre espiritual del nostre poble, però fóra molt més amarga en el punt i hora que comença la seva glorificació. Això fóra un contrasentit que no es pot tolerar de cap manera, i per això cal buscar manera de què la glorificació oficial del procés de beatificació vagi acompanyada per la glorificació popular fundada principalment en el coneixement de la seva doctrina, salvadora i robusta.

A les obres conegudes abans de la mort s'hi han afegit les que després han estat trobades entre els seus papers íntims, sobretot el seu sermonari, conservat potser sense sospitar-ho el seu mateix autor, i trobat d'una manera vertaderament providencial, per no dir gairebé miraculosa. Aquest volum de les Obres Completes ens dóna un caire desconegut per la major part dels lectors, i com està compost gairebé tot amb notes absolutament personals, de cap manera destinades a la publicitat, ens obre una porta més propera a la intimitat del seu esperit. Per això aquest

(1) *Boletín Oficial Eclesiástico del Obispado de Vich*, 22 d'agost de 1927.

volum desè, el més copiós de tota la collecció, tant serveix com promptuari de predicació pels sacerdots, com pot ésser un riquíssim llibre de punts de meditació per tots els fidels cristians que practiquen aquest sant exercici.

I encara queda inèdita una collecció d'escrits importantíssima, estem per dir la més important, per a conèixer perfectament la persona del Dr. Torras, i és el seu epistolari. Arriba a prop del miler i mig el nombre de cartes recollides, i és possible que restin encara secrets inexplorats. Allà sí que surt a doll fet l'esperit d'aquell sant home, fecundant ànimes de tota mena, i elevant tota classe de problemes humans a les supremes normes de la vida eterna. ¡Oh, quin testimoni tan gloriós serà l'epistolari el dia que sigui cridat a declarar en la causa de beatificació!

Heus ací, doncs, la segona obra glorificadora de la santa memòria del Dr. Torras: una nova edició més perfecta i absolutament completa de les seves Obres. *Des d'ara comencem a preparar aquesta nova edició. Al començament del primer volum hi anirà una biografia tan ben datada com sigui possible, ordenada no solament a conèixer la seva personalitat, sinó més particularment a poder situar cronològicament cada un dels treballs literaris, traient d'aquí una llum molt estimable per apreciar-lo en tot el seu valor. Coneguda la seriació cronològica dels escrits del Dr. Torras, queda obert el camp a la seva classificació i ordenació lògica per matèries, repartint-les de la millor manera en els diferents volums. Cada peça portarà davant una nota crítica que determini tant com sigui possible el temps, lloc i circumstàncies en què fou escrita, com també les conseqüències més importants que s'hagin seguit de la seva publicació. Treballarem un índex general alfabètic que doni totes les facilitats pels qui hagin de manejar els dotze grans volums de què constarà tota la collecció.*

La part més dificultosa d'aquesta empresa és l'econòmica, perquè s'hauran de fer despeses que pujaran a moltes mils pessetes. El "Foment de Pietat" que mira el Dr. Torras com el seu Pare i Fundador, ultra les raons espirituals, perquè ell volgué fer-lo editor i propietari de les seves Obres, *i per tant és el qui ha de fer aquesta nova edició, no és una editorial de negoci, ja que no lucra un cèntim ni en favor de la institució; i per tant, ha de rebre d'almoina la caritat necessària per a una publicació tan dispendiosa. Encara no tenim la primera pesseta, però no podem dubtar que es repetirà ara per a la glorificació del Dr. Torras l'admirable providència tantes vegades experimentada en les nostres empreses evangèliques, i que no faltaran catalans admiradors del gran Bisbe que voldran donar-li una prova faent d'estimació.*

Comencem per demanar a Déu aquesta gràcia per intercessió del mateix Dr. Torras, i demanem-la amb la humilitat, confiança i perseverança que ha de tenir l'oració; mes, complert aquest deure primordial, ens girem de cara als amics i devots del nostre Patriarca, demanant per ell una gràcia de caritat. Si hi havia un cor generós que pagués l'edició de les Obres Completes del Dr. Torras, *és ben segur que li aixecaria el millor monument que el nostre amor de catòlics i de catalans li podria dedicar. Qui a tant no pugui arribar, podrà tal vegada estampar un volum, o associar-se amb altres amics per estampar-lo tots plegats, o contribuir a les despeses en la mida i manera de les seves possibilitats.*

A l'abast de moltíssims hi ha el medi de la subscripció, suau i eficacíssim, si és ben organitzat, i així procurarem fer-ho establint les següents categories de subscriptors.

1.ª Subscriptors que paguen a la bestreta el preu de totes les Obres Completes. *Aquests seran considerats com benefactors de l'obra per la seva generosa i eficaç collaboració.*

2.ª Subscriptors que paguen al comptat cada volum amb compromís de pendre tots els altres.

3.ª Subscriptors de quota mensual per pagar el preu de cada volum.

D'aquesta manera, els qui poden i volen podran ajudar generosament la publicació de les Obres Completes; *i els qui volen i no poden gaire, tindran un camí per fer-se amb aquest tresor que no hauria de faltar en la llibreria de cap sacerdot ni cap catòlic illustrat de la nostra terra. I sigui tot a major glòria de Déu i per la glorificació de la santa memòria del Dr. Josep Torras i Bages.*

FOMENT DE PIETAT

Per a la glorificació del Dr. Torras i Bages

Exemplaritat de l'Il·lustríssim Dr. Torras i Bages
Bisbe de Vich
pel P. Ignasi Casanovas, S. J.
Un volum de 152 planes, 1 pesseta.

Sermonari
Un volum de 838 planes, en rústega, 9 pessetes; en tela, 11.

La Tradició Catalana
Un volum de 484 planes, en rústega, 5 pessetes; en tela, 7.

La Ciència del Patir
Un fulletó de 48 planes, 30 cèntims.

Sant Lluís Gonzaga
Miniatura psicològica.-Preu: 50 cts.

Compendi de la vida de San Josep Oriol
Preu: 30 cèntims.

Mes del Sagrat Cor de Jesús *(Setena edició).*
Preu: 1 pesseta en rústega; en tela, 2

Set Diumenges de Sant Josep
Preu: 30 cts. en rústega; en teta, 75.

Novena a la Mare de Déu de Montserrat,
amb les oracions de la Visita espiritual, 20 cèntims.

Conceptes del Dr. Torras sobre la santedat.
Es regala com fulla de propaganda.

Quinze anys després de la mort del Dr. Torras i Bages

PER JAUME RAVENTÓS

Tal dia com avui de l'any 1916 fou el dia de traspàs del Dr. Torras i Bages, Bisbe de Vich. La veneració que li professava i el dol que sentia em va induir a recompilar en una carpeta les necrologies que tinguí al meu abast. No foren poques, ja que en aquella ocasió dirigia un periodiquet, "L'Apat", del qual ja ningú no té memòria fora de jo, i tenia establert canvi amb un centenar de periòdics i revistes de tot Catalunya.

Que Déu em perdoni el pensament que vaig fer en formar aquella col·lecció. Pensava així:

"D'aquí a molts anys, gairebé ningú, fora de molt pocs, no es recordarà del Dr. Torras i jo em podré donar el gust de repassar la memòria del gran Bisbe en una mena de solitud espiritual, i parlar d'ell a una generació que no l'haurà conegut o bé que l'haurà ja oblidat."

No sé si em pot disculpar la trista experiència d'haver vist embolcallat en l'ombra de l'oblit el record de tantes persones estimades i de gran valor, per l'acció corrosiva del temps rosegadora de tantes afeccions i de tantes admiracions. Certament que la desaparició del món dels vius del Doctor Torras es va produir en mig d'un esclat d'especial claror. Les circumstàncies especials de la seva mort santa,

> "aquella mort de serenor preclara
> que el nimbe apar haver-li fet de Sant" (1).

segons expressió de Mossèn Costa i Llobera, aquella firma tremoladissa del seu testament espiritual dictat en el llit d'agonia a imitació del que féu Jesucrist clavat en la Creu, aquell fer de Bisbe en l'acte mateix de la seva mort corroborant el lema que havia fet posar damunt la porta del seu palau episcopal: *pro Christo legatione fungimur,* tot això era quelcom inusitat i impressionant que feia vibrar amb violència les fibres íntimes del sentiment; però ¿no veiem focs d'artifici que abans d'apagar-se enlluernen la vista amb una explosió de lluminositat i sacsegen l'atmosfera amb violentes detonacions i no obstant desapareixen sens deixar cap rastre de la seva existència? Les necrologies que feien l'apologia del Dr. Torras com a savi, com a mestre, com a bisbe, com a sant, podien ésser com un ressò d'aquella darrera explosió d'una vida que es trenca i, encara que justes, no haver deixat altra reminiscència que un enlluernament subitani que ofusca la retina alguns moments només.

Ara podem veure clar com el nostre pensament de llavors era equivocat. Després de la seva mort es començaren a contar nombroses anècdotes de la seva vida tal com se sol fer amb tots els grans homes.

Aquestes anècdotes no eren precisament relacionades amb la vida d'un intellectual, d'un savi, d'un home de paraules agudes i enginyoses, elles ens descobrien més aviat una manera d'ésser que una manera de pensar, una modalitat de l'obrar més que una modalitat de parlar. Hom diria que en elles començava a transcendir la seva santedat.

Un escriptor d'un diari català, *Xenius,* referint-se a l'asserció que el Dr. Torras feia en el seu darrer document signat en el llit d'agonia de què Jesucrist no havia vingut al món a fer intellectuals, sinó a fer homes pràcticament virtuosos, va deixar estampada una glossa que diu en substància:

"Diví dels intellectuals..., i ell és el primer intellectual" (2).

Ja és ben cert que ell era el primer intellectual, però, quan es dirigia als intellectuals en aquella hora d'angúnies en què s'ensorren totes les vanitats mundanes, ell no parlava illuminat per cap llum de saviesa humana; les seves paraules eren com una eclosió de la seva virtut, com una apologia de la virtut mateixa que no exclou l'intellectualisme, mes que està en un pla superior i que és l'única cosa que té un valor sòlid davant de Déu, en la presència del qual anava a comparèixer.

I és aquesta virtut precisament la que coneguda ja en vida dels que el tractaven, afirmada per Pius X (3) en la carta que li va dirigir amb ocasió de la pastoral *Dios y el César* quan li digué: "Realment te mostres en ella el Bisbe tal i com el descriu l'Apòstol", corroborada per altra de Benet XV (4) en què li diu: "Ara fa créixer meravellosament en Nosaltres el concepte de la teva virtut el fulletó que acabes d'escriure amb el títol *El Internacionalismo Papal...*", aquesta virtut, dic refulgia després de mort en les coses que d'ell es contaven i anaven passant de boca en boca: la seva fermesa en defensar les prerrogatives de l'Església, el seu menyspreu de les influències interposades en les qüestions eclesiàstiques del seu bisbat, el seu zel en fomentar la pietat entre els seminaristes, la unió amb què predicava i portava el rosari en les visites pastorals, l'austeritat i senzillesa en elles, la seva prevenció contra el luxe i les disbauxes en la casa i taula episcopals, tot això s'ha anat contant i comentant de viva veu i tot plegat ha fet feix i el poble ha anat coneixent cada dia més les seves inimitats i després dels anys passats, lluny d'oblidar-lo, s'ha vingut a percebre cada dia més sensible l'olor de santedat despresa de la seva vida, com l'aroma flairosa d'un jardí en llunyania, portada per un ventijol que té tots els senyals de providencial.

I encara s'ha vingut a afegir a tot això el repàs dels seus manuscrits, cartes, minutes de sermons, meditacions i propòsits d'exercicis espirituals, documents en els quals l'home es presenta amb tota ingenuïtat, sense aquella mena d'artifici que més o més poc mai no falta del tot en els escrits destinats a l'estampa i en tots es troba aquella remarcable espiritualitat cristiana que dóna unitat i simplicitat a tot el seu pensament i a tota la seva acció.

I així la bombolla s'ha anat inflant i ha anat creixent l'onada de veneració i el poble que abans el llegia i l'escoltava i l'aplaudia ara sent un impuls irressistible d'agenollar-se davant l'efígie del tingut

(1) Miquel Costa i Llobera, Pbre., *A la mort del gran Bisbe de Vich.* IN MEMORIAM.
(2) *La Veu de Catalunya,* 12 de febrer de 1916.
(3) Carta datada a Roma, 1 de maig de 1912.
(4) Carta datada a Roma, 25 de novembre de 1915.

per Sant, deixant en segon terme tots els altres cairres de la seva personalitat. Gosarem a pensar que aquest impuls ve del cel i que en aquesta ocasió *vox populi, vox Dei?*

Ben cert és que es parla molt seriosament de la glorificació del Bisbe Torras, que les seves lletres i els seus objectes són guardats pels posseïdors com relíquies venerables, que molta gent demanen gràcies a Déu per la seva intercessió, que s'ha produït entre els fidels un estat d'opinió o si es vol de desig en pro de l'exaltació del que és tingut per Sant, que circulen plecs en el Bisbat de Vich que s'omplen ràpidament de firmes de totes les classes socials, de totes les comunitats religioses, de tots els ajuntaments pregant al molt illustre i venerat prelat de la Diòcesi que es comencin els treballs preliminars del Sant Bisbe Torras i Bages.

A aquest cor unànime també volem ajuntar la nostra veu per enfortir-lo a la mida de les nostres forces. Enlloc, potser, com en aquesta casa que edita la CATALUYNA SOCIAL és coneguda i venerada la memòria del Dr. Torras. Tota ella està plena dels seus records, tota ella se sent vivificada pel seu esperit. Si va gaudir de la seva protecció mentre visqué també es creu que li és deutora de gran munió de gràcies després de mort. Ens omple el cor el desig de poder-lo invocar a boca plena com s'invoca els Sants canonitzats per l'Església. Amb quina devoció alçaríem els nostres ulls a la seva imatge posada a l'altar cridant fervorosament: "Sant Josep Torras i Bages pregueu per nosaltres, per la terra que tant estimàreu i per tota l'Església que tan ardidament defensàreu".

Una venerable relíquia del Dr. Torras

Entre les moltes i moltes relíquies del Dr. Torras guardades amb veneració en el "Foment de Pietat" figura un cartró d'uns 20 centímetres d'altura per 15 d'ample, escrit de totes dues cares que servia de minuta per l'examen diari que es practicava a l'oratori del palau episcopal de Vich. El contingut havia estat dictat pel propi prelat i ens dóna una idea del regisme de vida que portava i de les virtuts que practicava.

Per lo senyal, etc.

I

(a)

Posem-nos en la presència de Déu, fent un acte de fe de què estam en la seva presència com davant del Jutge que ens ha de judicar.

(b)

Demanem-li llum y gràcia per a fer bé aquest examen, invoquem la intercessió de Maria Santíssima y dels nostres àngels y sants protectors.

(c)

Donem-li gràcies pels beneficis rebuts principalment en aquest dia: la vida natural, l'ús de les potències y sentits, los aliments y vestits — la vida sobrenatural, la santa missa, l'oració mental y vocal, mantenir-nos en lo gremi de la Iglésia y conservarnos la seva gràcia.

II

(a)

En contrast ab los beneficis rebuts de Déu examinem ara los pecats ab què l'havem correspost per la nostra malicia.

(b)

Havem complert los nostres devers espirituals y envers Déu? Exactitud y devoció en la meditació, breviari, preparació y acció de gràcies de la missa, visita al Santíssim, Rosari, jaculatòries al tocar les hores, lectura espiritual, reflexió sobre les nostres obres.

(c)

Havem complert los devers del nostre estat? Puntualitat, activitat, puresa d'intenció cercant solament en lo treball la glòria de Déu y el bé del pròxim, sens deixar-nos portar de cap afecció desordenada.

(d)

Examinem-nos dels pecats capitals y particularment de la passió dominant en cada hu de nosaltres.

III

Humiliem-nos profundament davant de Déu regonexent la nostra ingratitut y nostra malícia. Per a exercitar-nos més a contrició recordem en globo los pecats de la vida passada i imaginem-nos com un home llagat y leprós als peus de Jesucrist exercitant-nos més a sentiments de contrició y dolor.

IV

Concretem los propòsits d'esmena especialment en la passió dominant, resolguem demà dematí al despertar-nos renovar lo propòsit y demanem a la Verge, als àngels y Sants que ens ajudin per a que sapiam vèncer lo pecat.

Sub tuum praesidium, etc.

ACABA DE SORTIR

EL DO DE DÉU

Articles i escrits diversos de

JOAN LLIMONA

amb un pròleg per **R. RUCABADO**

Vol. de 296 pàgines; preu, 4 pessetes

Demaneu-lo a l'**Editorial Políglota** o al **Foment de Pietat**

Per la beatificació del Dr. Torras i Bages

PER J. CIVERA I SORMANI

Amb motiu del quinzè aniversari de la mort del bisbe per antonomàsia Dr. Torras i Bages, la premsa catòlica i gran nombre de personalitats han demanat que sigui oberta la causa de beatificació d'aquell gran prelat.

El poble, que sap flairar el perfum de les virtuts de les ànimes escollides, el té per sant. El poble, en aquestes coses, quasi mai no s'equivoca. No prega davant el sepulcre dels homes pecadors, sinó únicament davant el d'aquells que han mort en olor de santedat.

Dins la penombra de la catedral de Vich, sovint veureu un estol de fidels que preguen davant el sepulcre que serva les despulles d'aquell que fou el seny ordenador de la nostra vida espiritual i el guiatge del nostre poble.

Ja fa quinze anys que el gran bisbe va emprendre el camí de l'eternitat i encara perdura el perfum de les seves virtuts.

Seria una glòria per la nostra terra veure el gran bisbe damunt els altars, perquè ell encarnava les virtuts racials del nostre poble. Els homes genials són els que porten vinculades en el seu esperit les qualitats de la raça a la qual pertanyen.

Un psicòleg que conegués el nostre poble, en qualsevol llengua que llegís les obres del Dr. Torras i Bages, endevinaria que és català. Quan han passat una corrua d'anys damunt les obres inconsistents, no resisteixen un anàlisi sever. Les del Dr. Torras i Bages, cada dia prenen més grans proporcions. La seva figura gegantina va prenent un gran relleu a través del temps.

S'ha dit que el gran bisbe no tenia estil i que és incorrecte de forma. Llegiu les seves pastorals amarades de llum i veureu com no és certa aquesta afirmació. Al cap d'uns quants anys, si rellegiu les obres de certs escriptors preciosistes que enlluernen amb el dring de les paraules sonores, us adonareu que no tenen estil. Són arbres que tenen les branques atapeïdes de fulles llustroses, però entremig del fullatge no hi trobeu cap fruit sucós. La prosa del Dr. Torras i Bages és robusta i escultural. És un lloc massís que per a conèixer tots els seus caires cal situar-se bé i observar-lo de lluny estant.

Malgrat la seva gran alçada intellectual era un home humilíssim. No coneixia la vanitat ni l'orgull. Parlava tan planerament que ningú no hauria dit que era una de les mentalitats més grans de la nostra terra.

Un dia vaig tenir l'honor de conversar amb el gran bisbe. Jo era molt jove. Una Congregació mariana de la nostra ciutat, em va delegar perquè assistís en representació d'ella a la inauguració d'una entitat catòlica de Vich. En penetrar a la sala d'audiències d'aquell Palau Episcopal, em creia trobar-me davant d'un bisbe molt alt. I no fou així. El Prelat al qual jo vaig besar humilment l'anell pastoral, era petit i parlava humilment. Es va mostrar tan benèvol amb mi que vaig conversar amb ell sense cap mica de temença. No sabia comprendre com era possible que em tractés amb tanta de cordialitat si jo era gairebé un infant.

Recordo que abans de dirigir-nos a l'entitat que inaugurava un camp d'esports, el Dr. Torras i Bages es va dirigir a la capella amb els seus familiars i ell va presidir el sant Rosari. Em va dir un dels seus familiars que ell deia cada dia el Rosari, i que volia que al seu entorn hi hagués tots aquells qe convivien amb ell. Deia unes avemaries llargues, acompassades, interminables...

Al matí, quan es llevava, volia veure tots els de la casa i s'interessava fins per la salut dels servents. Per a tothom tenia una paraula amable.

Un cop acabat el sant Rosari, ens vàrem dirigir al camp on es celebrava la festa. Jo em vaig collocar a la dreta del senyor Bisbe. Em vaig adonar que tots els transeünts el saludaven amb un gran respecte.

En arribar al camp feia un fred intensíssim. Em van dir que el termòmetre marcava dotze graus sota zero. Jo tremolava com la fulla a l'arbre. El cel era gris, i damunt la ciutat de Vich planava una boira subtil.

Em va colpir extraordinàriament l'actitud del Dr. Torras i Bages. A desgrat del fred intensíssim, va tenir l'atenció de romandre al camp fins l'acabament de la festa. No va voler desairar la joventut catòlica que va invitar-lo a presidir l'acte. Tots els invitats van agrair molt la seva gentilesa. En acabar-se la festa, un grup de joves el va acompanyar fins a la porta del Palau Episcopal. El gran bisbe que estimava tant la joventut, es va acomiadar de nosaltres amb un gran afecte i efusió.

Vaig abandonar la ciutat de Vich, que visitava per primera vegada, amb el cor ple de goig. Havia conversat amb el gran bisbe, pel qual jo sentia una gran admiració. Aquell dia vaig tenir una idea del que era la santedat. Vaig veure nimbada de llum la testa venerable de l'eminent Prelat.

Tots aquells que l'admiren han de pregar Déu perquè aviat siguin una realitat els desigs del poble català. Naturalment que ens sotmetem a l'autoritat de l'Església, i que a ella pertoca dir si mereix o no l'honor dels altars, però cal que preguem perquè la fama de la seva santedat arribi fins a Roma.

Ja fa més de tres anys que el Dr. Lladó en un parlament suplicà al Prelat de la diòcesi de Vich que es dignés iniciar la glorificació canònica d'aquell gran bisbe. El P. Perelló es féu seva aquella iniciativa.

El P. Casanovas, que coneix tan profundament la vida del Dr. Torras i Bages i que tant ha contribuït a la propagació de les seves obres, en una conferència que va donar a Balaguer, recordà la dita promesa. Entre els assistents hi havia el senyor Bisbe d'Urgell, el qual lloà amb paraules càlides l'obra i les virtuts del Dr. Torras.

Déu vulgui que el nostre poble pugui veure nimbat de llum el seu fill illustre, que és la glòria més legítima de la terra catalana.

Lòpez-Picó

PER R. RUCABADO

Siguim permesa, lectors, una altra pausa de respir, abans de prendre nova arrencada. Quan a dreta i esquerra pren la follia com incendi de bosc en sec estiu; quan fan venir intramurs hostes com Proust, certs traductors de dreta i hostes com Pierre Louys, els traductors d'esquerra; quan veiem com fan surrealisme els minyonets de casa bona, desbridar-se el cavall espectral del Poeta Arnau, que poteja els sembrats i enfanga les fonts, és justa una encaixada de fraternitat a qui ens dóna l'amical tust, d'haver fet vint anys de camí a la dreta nostra, en quotidiana honesta companyia. Sigui'm permès, tota reverència observada, en l'any pontifical del *cast connubi*, un gest públic de cordial conformitat vers aquest ciutadà escriptor, que no és líric de la jungla, sinó líric de la ciutat, i que ha sabut fondre i coure en mufla d'altíssima cremor, irisat, nacarat, el vas preciós d'un sostingut, vintennal *Epitalami*.

La veritable poesia, ha dit Morienval, neix als cimals de l'ànima, retreient d'Henri Bremond aquell paralellisme que ofereix amb la pregària. La més exalçada poesia i la pregària més profunda i sotmoguda seria, com tothom sap, la del Psalteri, si no fos aquest ultrapassat per l'Evangeli. No hi ha paraules més vives i creadores que les de l'Autor de la vida i de la paraula. El verb del Verb, fet carn i fet poesia humana en els sermons, les paràboles, les amenaces. Jesús és el més alt poeta imaginable, i va ensenyar aquella poesia fortíssima de la fe, per la qual les paraules sotraguegen els perns de la natura, fan obeir les pedres i fan seguir les muntanyes. I la virtut dada als poetes és germana d'aquesta. Es el prenunci de la immortalitat; és com diu Morienval encara, "la realitat del món tal com la posseïran les nostres ànimes alliberades".

Si algun símbol material hagués de segellar com un armorial la poesia d'En Lòpez-Picó, seria el símbol cristianíssim del Cíngol. Cíngol, cinzell, cordó, cintura; instrument que limita, cenyeix i disciplina. Tota la gràcia del seu poder poètic va revestida amb dignitat urbana. Totes les emocions vibren en ell per la ciutat i la família. La llibertat, el *quidlibet audendi potestas*, l'agulla penetrant del pensament, no passen el límit, perquè l'autor ama el límit. Límit que pot ésser gran com el mateix cel; el veu en els espais un clos i un sopluig, i ens parla d'"el cel tot llar". Aquest límit és l'univers de Déu, on els àngels llauren i sembren, pels solcs dels núvols, com l'Obiols grafia. Vint anys de fidelitat ciutadana, literària, professional, familiar, han fet que pogués sense esforç, amb la natural cordialitat de l'òscul diari, dedicar aquest últim poema nuvial (1), preludi de noces d'argent, *opus* XXV del seu catàleg personal, a la seva benamada Esposa.

Digna de tal homenatge, l'obra sencera, i lloança més serena no hi haurà per a un poeta, que el merèixer plenament el triomf, de les mans beneïdes que encenen i aventen el foc de la llar. Del temps que En Lòpez-Picó disciplinava l'anhel d'adolescent prefigurant la *Germana Imaginària*, sempre l'àngel domèstic rega i escombra els carrers que circunden la casa dels seus pares, la casa dels seus fills.

A la reina d'aquesta casa, li reserva un imperi universal:

Si cantes dona, — fes que el vianant
pensi en sentir-te: — deu sê a casa, el cant (2)

I, amb serena paraula, fixa el cànon de la mestressa augusta del cor i del casal, en els *Estramps en lloança de la muller* (3).

Dona, vull dir ta lloança en mos versos...
Sigui el meu cant governat per ta mida...
Mires a prop, i de tan vigilanta
Poses caliu de la llar on vigiles.
Parles molt poc, i et deixondes amb l'auba.
L'ordre ve a tu i és per llei dels teus braços
que al teu voltant amb les mans poses ordre.

En aquell llibre, el tema del qual és sens dubte únic en tota la poesia existent, tema d'una delicadesa filial encisadora. *El meu pare i jo*, hi ha l'idilli, — obra mestra — del autor passejant amb el seu pare, una tarda de Nadal. I aquell motiu fidelíssim, ben típic d'En Lòpez-Picó, reprèn, rejovenit, en la boca venerable:

"Que és dolç pensar que la muller t'espera"
el pare diu quan som davant de casa.

Així saluda, amb igual llenguatge i ritme els llunyans pares del llinatge, quan ascendeix als amples cicles religiosos, com en la *Invocació secular* (*op.* XVIII, 1926) emprenent la venerable mare dels humans amb la mateixa casolana delicadesa d'una àvia:

Salut, Eva d'Adam, que Adam reposes
de les coses que sap i que vol dir.

És al costat del primer home la mateixa mestressa cantadora i feinera:

Salut, Eva cantaire que acompanyes...
Salut, Eva que guardes les cantúries
com el caliu de casa, cor endins.
Salut, Eva de casa.

Qui podia tractar amb reverència tanta la primera núpcia i la primera llar, farà el seu recent i propi *Epitalami* d'argent amb el senzill entusiasme del sentiment no marcit:

Tornem, muller, a la promesa ingènua
davant l'estel d'amor, rosa de l'ànima.
Jurem enamorats, braços en l'aire
i no es fondrà l'amor...

"Tu, Musa casta de les hores pies" ha dit a la soledat: essent aquesta soledat companya d'un pensament fidel i cavaller. Llàntia, Fidelitat, casta armadura, santa infermera, bona germana. L'altra dona és Pobresa, i entre l'una i l'altra, millors amigues no pot tenir l'home d'esperit. Ja des de l'*Opus primum* d'En Lòpez-Picó, aquell *Torment-Froment* collit ja fa vint anys, hi va haver qui féu d'aquesta prometedora amistat els millors averanys, i no pas encara tots els que podia fer-ne.

Aquestes dues dones angèliques, tietes madures i

amoroses, endrecen al poeta la llar i la lira. Així féu bona entrada al quart pis d'En J. M. López-Picó, l'any jubilar, el menoret Francesc d'Assís. En aquell *Jubileu* baixaren àngels a la tenda del cap de família, en la tríplice figura en què plagué al Senyor manifestar-se davant l'alzina de Mambré. I Adam, Crist i Francesc feren conversa amb el Poeta.

Francesc, després d'Adam, aquell qui posa
als noms que digué Adam un adjectiu (4)

Adam anomenà el Sol. Francesc *germà* Sol. Adam posà noms als arbres, flors, ocells i bestioles. Francesc beneí els *germans* arbres, flors i ocells. El sol d'Assís no podia fer altrament que dur el poeta a l'adoració del Sol-Eucaristia i l'*Epitalami* assenyala amb la Comunió la renovellada aliança dels cabellgrisos esposos:

Realitat del Cos incorruptible
ressuscitat total en cadascuna
de les petites partions d'engruna,
Sol en mirall trencat multivisible.

La serena efemèride fa girar-los la mirada, confiats, a la fi que s'atansa. Aquesta mort, dolçament entrevista, serà encara la constant figura "acurada", de ja fa temps fixada en la iconografia del poeta:

I morirem que encara serà dia
. . . . . .
enllà, l'esclat del contemplar, innombre.

Clara mort i serena, precursora de la festa eternal. Aquesta prometença s'estén com una àliga damunt de tota l'obra del poeta, que en començar el seu *op.* XX, *L,oci de la paraula* (1927), s'inscriví tot ell a dins i a sota de la profecia:

El cor diria que ja sap volâ,
i l'ímpetu del cos sent la volada.
Però, damunt del cor, pesa l'alada
prometença immortal del més enllà.

"Líric catòlic", ha dit de Lòpez-Picó un crític aquests dies (5), i em plau que, tot i haver-la pensat, m'hagin passat avant en formular-la per a no semblar llausenja d'amistat en boca meva l'exacta designació. Perquè és honor no vulgar i valor especialíssim ésser cridat amb justícia *poeta catòlic* en terra catòlica i en terra de poetes.

Excelsitud de la missió del poeta! Missió exaltadora i cristiana. Fer rajar l'esperit per la font seca dels ulls. Copsar l'emoció i el brill de les coses, donant al brill i a l'emoció més duració que les coses mateixes. Escoltar i dir "la intensa concentració del pensament del món" (6). Nodrir, apèixer, estimular la virtut sobrenatural de l'Esperança!

(1) J. M. López Picó. Op. XXV. *Epitalami.* Editorial Altés. Barcelona, 1931 (amb un boix superb d'En Josep Obiols.
(2) *Amor-Senyor* (op. III).
(3) *Espectacles i Mitologia* (op. IV).
(4) J. M. López Picó. *Jubileu.* Op. XIX. Barcelona, 1926.
(5) Octavi Saltor, *La Veu de Catalunya,* 27 gener.
(6) J. Morienval, *La Vie Catholique,* 3 maig 1930. A idèntic lloc pertànyen les altres citacions del mateix autor.

Una Circular Fiscal interessant

Se'ns ha suplicat la publicació dels paràgrafs més interessants que conté la Circular del Fiscal del T. S., de la qual vàrem fer esment l'altre dia. Realment val la pena de conèixer els següents:

"Los preceptos legales son los contenidos en los números primero, segundo y tercero del artículo 618 del Código vigente y mediante ellos se ha cumplido aunque no con mucha premura, la obligación que en la Conferencia internacional de París (18 de abril a 4 de mayo de 1910) contrajo España, como la mayoría de las naciones europeas y los Estados Unidos de América y el Brasil, de castigar penalmente la producción o tenencia, con el fin de comercio o distribución, de escrtios, diseños, imágenes y objetos obscenos, la importación, transporte y cualquier género de circulación de los mismos y su negociación, exhibición. alquiler y anuncio.

La mera lectura de los indicados preceptos legales es suficiente para formar la convicción de que en las sanciones penales en ellos establecidas incurren los libreros que en sus establecimientos o para los fines comerciales que en éstos se realizan tengan obras que por su contenido literario o por los grabados, dibujos o imágenes, sean obscenas.

No puede servir para sostener opinión contraria a la expuesta el razonamiento de que para exigir la responsabilidad al librero habría que probar que había leído todas las obras que tiene en su establecimiento, y que, a pesar de ello y con intención delictuosa, persistía en el propósito de lucrarse en la venta, puesto que, probado el destino comercial y obscenidad de la obra, la presunción de dolo que establece nuestro Código, como lo establecía ya el derogado de 1870, es suficiente para que se estime concurrente el elemento psíquico integrante de aquellas infracciones, mientras no se pruebe y conste en cada caso concreto la ignorancia o el error (no ya la simple duda, que ya por sí sería constitutiva de dolo eventual), en que, "de buena fe", se encontrase el librero respecto de la índole de la publicación. Tampoco puede ser eficaz, para mantener la tesis de la general irresponsabilidad del librero respecto de las indicadas infracciones, el argumento de que, variando con el tiempo y los lugares, el concepto de lo deshonesto y obsceno, carece de normas objetivas, precisas e inmutables para determinar qué obras deben considerarse comprendidas en dicho concepto; pues, precisamente porque no se trata de señalar de modo general, abstracto y valedero para siempre y por doquiera un criterio inmutable de lo que es obsceno, sino de determinar concretamente si una obra es contraria a las exigencias sociales del tiempo y del lugar en que el librero vive y que palpitan en torno de él, puede y debe formar juicio acerca de tal extremo.

En suma: la responsabilidad del librero en los casos a que los preceptos legales indicados se refieren, no debe entenderse eliminada en general, sino únicamente en aquellos casos concretos en que se demuestre que de buena fe, por ignorancia o error racionalmente explicables, desconocía la índole obscena de la obra".

El Día del Papa

Tot el món catòlic s'ha commogut per a celebrar dignament l'aniversari de la Coronació Papal del Nostre Santíssim Pare Pius XI.

El nostre zelosíssim Prelat ordenà oportunament aquesta celebració, i no serà la Diòcesi de Barcelona la que quedi enrera en l'universal Certamen commemoratiu.

La figura del Papa regnant s'ha fet tan simpàtica com grandiosa. Qui contempli la història de Pius XI no pot menys de restar-ne admirat i entusiasmat. És una contínua meravella. Cada dia ens sorprèn amb un gest magnífic, amb una empresa nova, amb un discurs digne dels més grans Pares de l'Església.

Dominus conservet Eum...

Miscel·lània

PER GASTON GERARD

"Elogio de Severino Aznar"

Damunt la nostra taula de treball destaca un fulletó de poques pàgines en el qual Alvar Lòpez Núñez fa l'elogi de Severí Aznar.

Un i altre nom, autor i biografiat, ens són igualment estimats. No cal dir, doncs, com obrim amb gust aquest fascicle que, per altra banda, ens empassem d'una tirada. No és per a menys la lectura d'aquella prosa clàssica, bellíssima, del fort escriptor Lòpez Núñez, un dels millors estilistes contemporanis dins la llengua castellana.

La vida d'Aznar és la vida de l'home de Déu llençat a les fondàries i a les altures del món intellectual. Ell, amb la seva càtedra de la Universitat, amb la seva multitud de llibres, amb la seva copiosa producció periodística, és l'home senzill, l'home fins ingenu, l'única finalitat del qual és la restauració de totes les coses en Crist.

Aznar i Lòpez Núñez, dos homes complets, integrals, models per a les generacions de joves.

I ambdós columnes bàsiques del fort edifici intellectual de la Democràcia Cristiana.

De cara a les eleccions

Ja les tenim convocades i ja els districtes es preparen a portar un conjunt d'homes a les Corts. Amb abstencions o sense, hem de constituir un Parlament.

Amb qui? Heus aquí la pedra fonamental de l'edifici. L'home que fa de la política una carrera té un lloc en el Parlament. Però ¿i aquell que no pot fer aquesta carrera però té indubtables condicions de polític?

Avui cal despesar, generalment, un dineral per a ésser diputat. Unicament les grans ciutats donen la seva representació generosament, sense despeses. Però els districtes rurals estan acostumats a votar el senyor que pot gastar esplèndidament, quan no es fan pagar el vot en forma directa o indirecta.

I això és un dany evident. Això allunya del Parlament homes que hi representarien un magnífic paper i fins homes que senten fortament la vocació de la política. Però que no poden llençar uns quants milers de pessetes per aconseguir la corresponent representació.

Per moltes mides de govern que es prenguin amb el fi de garantir la puresa de les eleccions, ja sabem que mai no arribaran elles a evitar la necessitat de les despeses de propaganda. Però aquestes ¿no podrien anar a càrrec dels partits polítics? ¿Costaria molt el constituir un fons de diner en els corresponents partits per atendre les despeses de propaganda electoral? Llavors sí que bé es podria dir que els candidats són representants i servidors dels interessos i de la ideologia del partit respectiu.

Mentre això no arribi, els llocs reservats a la representació parlamentària hauran de comptar sempre amb un fort tant per cent de senyors perfectament inútils, impreparats per a tota actuació, sense idees de cap mena, i disposats a comprar el seu càrrec amb els seus diners. Constitueix per a ells un luxe més.

I així neixen aquestes majories el paper de les quals es limita a pronunciar un Sí o un No... quan no s'equivoquen.

La Quaresma i els Centres catòlics

Ja hi som damunt de la Quaresma. Els tons penitencials de l'Església, el morat dels seus ornaments litúrgics, ens indiquen a bastament que ha arribat altre cop aquest període de salut, un nou període de salut, que tots els cristians hem d'aprofitar per a posar una guspira més de pietat en el nostre cor i una idea més gran de salvació en la nostra pensa.

Els Centres catòlics de la nostra terra es desvetllen cada any en arribar aquest sant període de temps. I fins aquells que més ensopits estan durant l'any, en ésser a la Quaresma tenen, almenys, l'encert d'organitzar una tanda de conferències per a major recolliment dels seus socis i concurrents.

Un temps abans comença el feinejar per la ciutat cercant conferenciants. Són aquests tan pocs! Es troben tan desperdigats! La tasca és veritablement ingrata i difícil, semblant impossible que Barcelona no hagi encara constituït un cercle de propaganda oral que faciliti aquesta tasca als pobles que tant la cerquen i tant la necessiten.

D'aquí ve, naturalment, que les conferències acostumen ésser quasi sempre heterogènies. Que si un orador parla del dret de propietat, al dia següent en vingui altre qui s'estén en consideracions sobre les cançons catalanes, i altre qui se les emprèn amb el greuge que significa la flastomia, etc.

I aquesta dissociació porta com a conseqüència la pèrdua de gran part de l'esforç. ¿No hi hauria manera de cercar un conjunt de temes que responguessin a un pensament intern únic? Llavors sí que les conferències resultarien profitoses, veritablement útils per a la cultura cristiana.

Es clar que això no depèn solament dels organitzadors del Centre; al contrari, depèn de què ells no es puguin dirigir a un centre barceloní a cercar-hi els conferenciants que desitgen, els temes que necessiten i aquesta organització que hauria de portar-los a aconseguir resultats profitosos i no entreteniments per al públic.

I amb la multitud d'elements que, gràcies a Déu, encara tenim a Barcelona en el camp catòlic ¿no hi hauria manera d'obtenir la constitució d'una entitat de propaganda oral on sabrien els elements forans trobar el que cerquen de cara a l'eficàcia de les propagandes quaresmals?

Produïm molt, però molt inútilment; per la manca de preparació de conjunt.

L'Africa parla

AFRICA SPEAKS. El títol d'una pellícula documental que fan al Tívoli, convindria igualment a l'article també documental que Joan Alavedra publica al derrer número del *Mirador*. Parla per ell la veu dels nudistes de Barcelona; dels que per les muntanyes dels voltants practiquen, no les exhibicions estiuenques de les platges, que ara haurem de considerar *moderades*, sinó el nu brutal i salvatge, cínic i total, de pèl a pèl, com als kraals de la Basutolàndia. És un vell tòpic escatir si l'Àfrica comença o acaba als Pireneus, però ara sabem, mercès a la fotografia, que l'Àfrica *és* als Pireneus. Hi ha uns nudistes retratats vora del llac de Sant Maurici, i l'escena és igual que als llacs Victòria o Tanganika.

El que més *parla*, d'aquests documents fotogràfics, és un cert grup d'"Amics del Sol", homes, *dones* i UN INFANT, posant en les pinedes de Gavà, exactament igual que els cafres i bosquimans en la jungla sudafricana. Que els bosquimans i cafres em perdonin, però, perquè la comparança no és exacta, i aquelles tribus, l'indument de les quals és tan sumari com llur ínfima cultura, tenen encara un rudiment de pudícia i respecte i no practiquen el nu integral. Hem fullejat altra vegada els volums d'En Gallach, i hem vist que *sols un poble* del "Continent misteriós" té el vestit reduït a l'absolut *zero*. Són els *pigmeus*, nanos esquifits, la més endarrerida de totes les races. Com ells s'exhibeixen i es fan retratar els nudistes de Gavà, homes, dones i un pobre infant, regredint a una cultura absolutament negativa.

De debò que és una perspectiva gens bella, ultra les visions estivals de les platges, que terra endins es trobi un hom, excursionista honrat, amb el vergonyós espectacle d'un vivac de naturistes, nus com ximpancés o goriles, possessionats d'un bosc o una esplanada. Si la invasió de gent salvatge s'estén, serà qüestió de declarar la terra en perill com antany en les invasions berberisques, fer brandar les campanes i aixecar el Sometent.

Les veus d'aquests *amics de l'Àfrica* (amb més precisió: de la part *més inferior* d'Àfrica) s'acuiten a fer saber que el moviment ve d'Europa. Anomenen Berlín, Hamburg, Dresden, Manheim, Viena... Caldria escatir de quin recó luterà o jueu ha començat el renegar de la civilització europea i l'adopció de la franca cultura sudanesa. Alemanya sembla ésser el país dels primers nudistes, i es veu també que els importadors a Barcelona són alemanys. Sí. A les vores dels rius germànics hi ha qui canta amb intenció ben nua: *Durch Nacktkeit nach Freiheit* (Pel nu a la llibertat), i així el Rhen i l'Elba s'escolen amb la llibertat equatorial dels solemnes Zambeze i Congo. El Cigne simbòlic de Lohengrin, blanc de candor sentimental, pot cedir l'aigua a l'Hipopòtam, mola de vianda nua exuberant, rei per dret propi dels dominis geogràfics del nu.

Les fotos aquestes demostren que és sarcasme humorístic l'invocar els nudistes l'*estètica*, com un dels objectius de la secta. "Som nudistes, diuen, per higiene (!), per moral (?) i per estètica (??)." ¿Heu vist al llibre d'En Rubió Tuduri com uns senegalesos escorxen l'hipopòtam mort, muntanya de greix, carnassa disforme, que tapa els esperits? Una sensació així, *gàstrica*, de traumatisme estomacal, és la d'aquells documents vergonyosos, on uns quants éssers humans es plauen, per fallida moral, a exhibir a la llum i a la placa llur pròpia feblesa i misèria.

El repòrter d'aquelles *veus d'Àfrica* mesura l'abast d'aquesta novíssima colonització d'Europa per la cultura cafre. Enumera les revistes i portantveus de la civilització bosquimana, i no s'amaga d'indicar qui són i on actuen els propagandistes, essent una de tantes notes grotesques de les que ofereix la nova "mística", que siguin *els vegetarians* els apòstols principals de la carn humana.

La cosa és seriosa, però, apart dels aspectes còmics. "El nudisme ha esdevingut un fet important — diu l'article. — Té tota una literatura, una filosofía, *una mística*." El número de publicacions que propaguen per tot arreu aquesta ofensiva gravíssima contra la civilització europea i contra la moral cristiana, és verament impressionant, així com la quantitat d'exemplars que n'arriben a Barcelona, cada un dels quals (i són centenars) representa un adepte. Pot ésser una simple esbravada de periodista ço que reporta d'un dels primers partidaris "que feia oració al Sol", però la literatura que gasten és també prou *nua*, i ensenya la direcció destructora: "El vestit és una invenció supèrflua i obscena. *El pudor, una forma de la perversió.*" "Les sensacions de vergonya o de pecat davant del nu, són impressions *artificials* adquirides per atavisme. Cal alliberar-nos d'aquests prejudicis."

Ja fa temps que ho temíem, i ara es veu clar que tant i tant parlar del retorn a Grècia podia acabar marcant un retorn a l'Àfrica.

El llevar-se el vestit vol dir llevar-se la vergonya i la moral, la civilització i la història. El programa nudista és un programa de pura i nua barbàrie, i l'exhibició animal vol dir la humiliació de l'home, fent-lo baixar de la ciutat al kraal, i del kraal a les selves.

No creguéssiu que *Mirador* en divulgar i illustrar el reportatge d'oprobi, revelador d'una vergonya nova que trepitja el sòl i les muntanyes de la nostra terra, faci el més mínim escarafall de protesta. Ah, Manuel Brunet, vós que en sou el responsable! La teologia i la moral que sabeu, no us valdran sinó per a fer més grossa la vostra culpa, com a propagador del nou escàndol.

R. R.

Avís d'Administració

Comuniquem als nostres senyors subscriptors que, d'ara endavant, en virtut de la nova disposició de Correus, suprimim l'*Apartat*, i preguem de dirigir-nos la correspondència al nostre casal: FOMENT DE PIETAT, carrer de Duran i Bas, 9 i 11.

Oficina romànica

(Secció de llengua literària)

CONSULTES

Cons. 50. — La paraula *òrgan,* diferenciada d'*orgue,* quin fonament té en la nostra llengua?

Resp. — 1. Tant la paraula grega ÓRGANON com la llatina ORGANUM, fonamentalment, tenien el significat genèric d'instrument o artefacte d'alguna feina o obra, de conformitat amb l'etimologia ÉRGON, que vol dir *obra.* ORGANUM es diferenciava de MACHINA, en el sentit d'un instrument més delicat i especialitzat, i n'hi havia, al costat de les màquines de més força i aplicació més general, en les construccions d'edificis i aparells de guerra. D'aquí ORGANUM passà a significar els instruments de música de qualsevol mena, i més particularment les combinacions enginyoses de flautes dobles o múltiples, i d'aquí a l'orgue tant l'inflat per manxes senzilles, com per cilindres i caixa de compressió d'aigua. L'aparell de la veu, que és ric de sons i armònics a imitació de l'orgue, fou anomenat també ORGANUM, i com que la veu és expressió del pensament, ORGANUM passà a significar també qui parla i qui actua en nom d'un altre, i d'aquí modernament als diaris o publicacions periòdiques que són l'expressió del pensament i actuacions d'una entitat, etc.

En el camp de les ciències naturals, ORGANUM significà el conjunt d'elements del cos animal o vegetal que es coordinen a l'exercici d'una funció vital.

2. Les llengües romàniques han conservat una sola paraula per expressar tots aquests significats; l'italià té *organo,* el castellà *órgano* i el portuguès *órgam* o *órgão.* El francès és l'únic que té dues formes diferenciades de ORGANUM: *organe,* masculí, que en el segle XII era usat encara per indicar els instruments de música i en general tot instrument, actualment és restringit a significar els orgues del cos o d'una màquina, la veu, l'intermediari o representant d'un altre, les publicacions oficioses; *orgue,* masculí en singular i femení en plural, usat ja al segle XIII, significa ara l'instrument de música típic d'aquest nom; uns aparells de guerra predecessors de les metralladores, unes canonades per conduir aigua en els barcos, i per la semblança amb els orgues, les columnates naturals de basalt.

3. El català antic no coneixia sinó un derivat de ORGANUM, *orgue,* escrit també *orga,* masculí, que feia *orguens* en plural, tal com deien també *homens* per *homes, vergens* per *verges,* etc. En el *Diccionari Aguiló* hi ha prous exemples d'*orgue* i *orga,* usat tant per l'instrument musical màxim, com per *orgue* corporal, com en sentit de medi, instrument, en la frase *per orgue de*: "*per orgue de* Mossèn Pere de Belloch respongueren que ells se recomanaven..." (*Doc. Arch.* XXXIII, 321); "fent les festes del casament de la filla que era sposada pochs dies havia ab lo dit nostre rey Felip *per orga del* duch d'Alva" (*Ardits,* IV, 359). En sentit de part de l'organisme és notador l'ús d'*orgue* o *orga,* segons els manuscrits, en aquest passatge del *Somni* de Bernat Metge: "Si empero alcuna virtut de la anima es debilitada, debilitat lo cors, aço no ve sino per accident, en quant... la virtut de la anima fretura de *orga* corporal; axi com la vista es debilitada, debilitat lo *orga,* pero per accident. E appar per la rahó seguent. Car si aquella virtut venia per si alcuna debilitatio, nulltemps se restauraria reparat l'*orga.* E veem, pero, que per molt que la virtut visiva sia vista debilitada, si l'*orga* es reparat, la virtut visiva es restaurada. Com donchs l'enteniment sia virtut de la anima qui no fretura d'*orga,* segons que dessus appar, ell nos debilita per si ne per accident, per vellesa o per altra qualsevol debilitació del cors" (*Somni* 438-459).

4. La diferenciació de formes ha començat amb el català renaixement, primer entre *orgue* masculí i *orga* femení, reservant aquest a l'orgue musical i sentits derivats. Així el *Diccionari Enciclopèdic Salvat,* edició primera, sota *orga,* femení, posa l'instrument músic neumàtic de canons d'estany; màquina per refredar vi o aigua, de tres o quatre canons, que es comuniquen entre si; *orga de Caldes; orga de gats, orga de raons; manxar l'orga, no estar per orgues, trempat com un orga;* i sota *orgue,* masculí, posa els altres sentits: *orgue de la veu, òrguens dels sentits;* medi, conducte per on es comunica una cosa amb l'altra; periòdic portaveu. Semblant distinció sembla que vol consagrar el *Diccionari Aguiló,* posant els exemples antics, que fan *orgue* i *orga* indistintament, els uns en l'article *orga,* i els altres en l'article *orgue,* segons el mateix criteri del *Diccionari Salvat,* però no diu de quin gènere sigui *orga* ni *orgue.*

Una altra diferenciació s'havia ja iniciat abans de la publicació d'aquests Diccionaris. A. de Bofarull, en *Orfeneta,* p. 249, escrivia: "Ulls hi havia que no semblaven pas l'*òrgan* de plorar"; "*òrgans* del cos" (*Renaixença,* 1879, 6); "puix que units entre si formaven los *òrgens* socials" (*Veu del Montserrat,* 1888, 10) (*Dicc. Aguiló*). Aquestes formes *òrgan, òrgans,* o bé *orguen, òrgens,* diferenciades de les corrents en la parla d'ara, les registra el *Diccionari Salvat,* referint-les senzillament a *orga* i *orgue,* sense fer-ne article especial.

Darrerament el *Diccionari Ortogràfic* ha tallat d'un altra manera la qüestió, és a dir, ha imposat el patró francès: *orgue* masculí per l'instrument musical, plural *orgues;* i *òrgan* masculí també, en els altres sentits, plural *òrgans.*

Aquesta és la història i tot el fonament de la diferenciació entre *orgue i òrgan.* És un encert que s'hagin reduït a *orgue* les variants gràfiques *orgue* i *orga,* que a Barcelona sonen igual, i que s'hagi establert el masculí com el gènere únic, tal com era en el parlar clàsic i perdura generalment en les comarques dialectals. Però no ens sembla necessària la diferenciació de patró francès, *orgue, òrgan,* desconeguda dels clàssics. Si al primmirat Bernat Metge li semblava suficient *orgue* per tots els sentits de ORGANUM llatí, no hem d'anar nosaltres a cercar una diferenciació imitada del francès, que no té arrel, ni en el parlar viu, ni en la producció literària.

5. Sinònim d'*orgue o òrgan* aplicats als periòdics és *portaveu,* que ara trobem sovint canviat per *portantveu,* perquè així sembla més diferent de *portavoz. Portantveu* és un escurçament de *portantveus,* paraula molt usada en el català antic, però que no té cap relació amb la *veu,* ni amb el sentit d'*orgue* aplicat als periòdics. *Portantveus* ve de PORTANTES VICES, o VICES GERENTES, és a dir, gerent, suplent, substitut, regent. Cal saber que en el parlar antic la *veu* era *vou,* derivat més semblant a

VOCE, i *veu* era el derivat de VICE. Quan *vou* passà a *veu, veu* es perdé en el sentit de VICE i en lloc seu entrà *vegada*. És una errada, doncs, aplicar la paraula *portantveus,* estrafeta en *portantveu,* als periòdics. Cal dir-ne *portaveu* singular i *portaveus* en plural, perquè són un instrument que fa arribar als lectors el pensament de la societat o entitat que se'n serveix, suplint per escrit les paraules o veu dels qui en porten el govern o direcció. D'altra banda *portaveu* és de factura tan catalana com *portapau, tornaveu, gira-sol,* etc., que tenen també equivalents exactes en castellà.

EL SECRETARI DE REDACCIÓ

Del món del treball

Els sense feina

Com era de suposar i de témer, el problema dels obrers desenfeinats s'agreuja a Barcelona. L'intent de manifestació pública que va tenir lloc l'altre dia, prop de la plaça de Catalunya, si bé la policia va fer fracassar la manifestació, no pogué pas evitar la seva força simptomàtica ni l'alarma produïda.

La fam no té més aturador que el pa...

Voler entretenir-la amb raons i bones paraules, és perdre el temps i precipitar els conflictes.

Quan les coses arriben a l'extrem i no s'hi posa remei adequat...

In extremis, extrema sunt tentanda.

I ningú per ara es capfica seriosament de posar-l'hi, sinó el petit grup d'homes abnegats que obriren i sostenen una subscripció a les planes d'*El Matí* per a socórrer els obrers víctimes d'aquesta universal crisi; homes-herois que no es veuen degudament secundats... *Vox clamantis in deserto.*

Entre això, per una part i les propagandes afalagadores, i les coaccions atuïdores, per una altra, que els obrers desenfeinats i abandonats sofreixen ¿qui pot estranyar que qualsevol dia aquest problema, de vida o mort, no es plantegi cruament a les vies públiques amb tota la seva esfereïdora força?

El primer pas ja està donat. El segon qualsevol dia pot donar-se. I diuen els castellans que *"a la tercera va la vencida".*

Obrers catòlics i lliures

Jutgem un deure indeclinable donar compte de la següent important resolució del Cardenal-Arquebisbe de Toledo, Director pontifici de l'Acció Catòlica a Espanya, que acaba de publicar en forma de Decret:

"Vistas las gravísimas actuales circunstancias por las que atraviesa la Patria con los peligros inminentes de huelgas revolucionarias y coacciones de toda índole: Estimando puede ser beneficiosa la unión "circunstancial" de los obreros de los Sindicatos Católicos con los de los Sindicatos Libres para contrarrestar a la revolución, que amenaza perturbar y aún destruir los sagrados intereses de la Religión y de la Patria.

Venimos, en calidad de director pontificio nacional de la Acción Católica, en conceder nuestra autorización para que esta "unión circunstancial" pueda llevarse a cabo en toda España quedando siempre a salvo en toda su integridad la organización, el funcionamiento y los principios de la sindicación católica, adoptándose las debidas cautelas y exigiéndose las condiciones que se estimen oportunas para ello; a cuyo fin encargamos a la Junta Central de Acción Católica se ponga al habla con la Asociación de Reacción Ciudadana a este efecto."

La sindicació de les serventes

No és pas que donat el corrent del temps, estimem fora de lloc la sindicació de les serventes que acaba de constituir-se a Madrid. Al contrari. El seu bon èxit, és a dir, els seus bons o mals fruits, depenen de les persones que es posin al davant dels Sindicats d'aquesta mena.

Si són gent de la Casa del Pueblo, no cal dir com seran els Sindicats. Cal pensar seriosament si hem de deixar-nos prendre la mà en aquesta urgent empresa social. A Madrid ja ens l'han presa els socialistes.

No hi han poblacions importants on no hi hagi un estol de dames catòliques que tingui cura de les serventes en una o altra forma i no falten institucions religioses dedicades al seu profit espiritual i àdhuc econòmic.

Un bon diari madrileny acull la nova d'aquesta sindicació comentant-la així:

"Las "obreras del hogar" o las chicas de servir van a sindicarse.

No está mal que procuren su mejoramiento, pero nos tememos que, dado el *imbroglio* actual del servicio doméstico del que son culpables tanto los servidores como los amos, la asociación de las chicas de servir va a convertirse en un avispero del que saldrán mal unos y otros, sobre todo, la casa, el hogar, la familia.

El primer problema, problema más grave, será el de las propias criadas, que, al pretender demasiado en el aumento de salarios y en la disminución de servicio, se quedarán en la calle y tendrán que regresar a sus pueblos, pues en la mayoría de las casas no alcanzan los ingresos ni los sueldos para esos lujos.

Hay injusticias que deben repararse, pero con justicia y con prudencia para evitar mayores males a los mismos interesados.

Y en cuanto al hogar, a la familia, bueno, ya hablaremos de esto, porque conocemos por experiencia propia lo que sucede donde el servicio doméstico se ha convertido en lo que aquí se pretende; el hogar padecerá más que nadie, pues es desplazado por el restaurant, por el casino, por el hotel; y llegaremos a ver con asombro anuncios como éste: *se alquila un cuarto "con cocina"*; porque resultará más cómodo y más barato tomar un pequeño departamento y... comer fuera de casa.

Y entonces ¿qué será de la familia?"

FETS DE LA SETMANA

Berenguer ha cumplert amplament les seves promeses. Ha tingut paraula de rei. Ara sols falta que les obres corresponguin a les paraules.

El pitjor que podria succeir fóra que no corresponguessin. És ara qüestió de vida o mort per a l'actual vida política espanyola.

Però si les eleccions resulten honrades, tots els abstenis hauran perdut, com adés dèiem, la partida.

La nota que ha donat a la premsa el senyor Alba l'ha fet suar una bella estona. És llarga, i ha de confessar-se que no està mal confeccionada. L'hem llegida detingudament. No ho mereixia, però. És tracta d'un desfogament, diplomàtic, d'un despit profundíssim. Ve a dir que ell vingué de París a salvar el Rei i Espanya. *In propria venit...* però ningú no el va reconèixer. I tingué de tornar-se'n a París de França amb la cua entre cames.

I com ara veu que la cosa pública va arranjant-se sense ell, i que Berenguer compleix honradament les seves promeses, i que, si Déu ho vol, tindrem Corts, i que el poble té fam de pau i de treball, i que ço que és probable és que les Corts l'hi donin, almenys, medi per demanar i exigir una i altra cosa, L'Alba se sent decebut, i amb l'herència del poder, que estimava seva, definitivament perduda i en mans, probablement, d'En Cambó o En Romanones, que es basten i sobren per a facilitar l'instrument de govern que es necessita de moment per a sortir del pas i treure el carro de l'Estat del fangar on està mig ensorrat.

És clar que, a haver de triar nosaltres entre Romanones o Alba ens quedaríem sense cap dels dos, però ¿quin dubte hi ha que Romanones en aquest afer s'ha situat millor que l'Alba i compleix degudament amb els seus deures de ciutadà i amb els seus compromisos i amb les seves obligacions de polític?

Altrament ja és cosa ben esbrinada que cada vot negat als Comicis és un vot donat a la Revolució.

I quina Revolució, bon Déu!

A Jaca ens en van donar les normes, segellades amb sang.

És la mateixa Revolució que ha imposat a Rússia el règim dels Soviets: fora Religió, fora Propietat, fora Moral, fora Llibertat, però, a més, la mort a la gola en tal moment, la misèria més espantosa a tot arreu, el treball d'esclaus com a base de l'economia obrera, la corrupció sistemàtica de nois i noies, les escoles convertides en bordells, l'ateisme imposat a tothom...

Aquest, és a dir, el panorama de la Rússia soviètica, és el que inconscientment votaran (val més creure-ho així) els que s'abstindran de votar a les pròximes eleccions.

Cal esperar, altrament, que els *abstenis* aniran minvant ràpidament i que les eleccions daran bones sorpreses, i que molts candidats *in potentia* que ara fan els desmenjats, ho seran *in actu*. ¡Si de ganes se'n moren!

L'animació dels preparatius electorals va creixent en tots els indrets d'Espanya.

El tancament de les Universitats a conseqüència dels continus aldarulls que hi promouen els estudiants *fuls* i altres elements pitjors, ha estat ben rebut. Igual mida s'ha pres en altres nacions. Maçons i bolxevics es valen avui dia dels centres d'ensenyança per a les seves empreses revolucionàries. El que sembla impossible és que els estudiants de debò no reaccionin i facin respectar els seus drets. De seguir les coses així valdrà més que el tancament persisteixi *sine die*.

Cada setmana passen fatalment per alt una pila de fets d'aquesta secció, alguns dels quals convé de tant en quan recollir, entre altres la sospitosa amistat d'Itàlia i Rússia, que sembla no és aliena a la d'Itàlia i Alemanya. S'ha tornat al vell i perillós sistema diplomàtic internacional d'equilibris de forces. A la constel·lació de petites potències que presideix França, es contraposa ara aquesta altra constel·lació que gira entorn de la Gran Germània. Anglaterra, que, segons Henderson declarà fa poc, ha acabat el seu "esplèndid aïllament", coqueteja un xic amb les dues, i si bé és amiga i aliada de França com en temps de la "Entente cordial", no deixa de reptar-la i de fer carantoines a les potències de la nova constel·lació central. És, verament, l'àrbitre d'Europa Anglaterra encara.

En matèria d'eleccions ens cal consignar les últimes efectuades a Austria i a Hongria, en les quals els socialistes austríacs sofriren la baixa de 22,000 vots, i a Hongria perdé el govern actual. També en perderen un grapat de mils els socialistes en les eleccions municipals d'Alemanya i en les recents de Polònia, en les quals el Dictador obtingué (estil Primo) un èxit complet. Per cert que en la nova Dieta polonesa figuren 12 partits. En les eleccions de Noruega guanyaren lloc els catòlics, qual partit és l'àrbitre de la política en dita nació.

Turquia és víctima d'un malestar polític cada dia més violent. L'estrella de Mustafà Kemal sembla que s'eclipsi. La ràpida europeïtzació imposada per ell, despòticament, a Turquia, li ha concitat les ires del poble que quasi ja viu divorciat d'ell.

Les derrotes sofertes pels comunistes a Xina han obligat els Soviets a trametre tropes a tota pressa. No acaben de confirmar-se, per altra part, les bones noves fins ara rebudes.

Xina prossegueix el seu llarg calvari, agreujat per la plaga del bandidisme organitzat com en cap altre lloc, fora Xicago. Els filipins nacionalistes han tornat inútilment a provar fortuna en vista de les contínues informalitats del govern ianqui, que no gasta escrúpols.

Els últims discursos pacifistes d'En Mussolini i del Canceller alemany han asserenat bastant la ennuvolada atmosfera internacional d'Europa.

Nostres veïns de Portugal es troben ara en les dificultats inherents a l'acabament de les dictadures. No saben com sortir-ne. I el pitjor és que els partits extrems maquinen per multiplicar les dificultats i promoure conflictes de força.

FOMENT DE PIETAT

Biblioteca
dels Exercicis Espirituals
de Sant Ignasi de Loyola

Autor – Text – Directori
Comentari – Explanació

Ja ha sortit
el volum segon d'aquesta Biblioteca

Exercicis Espirituals de St. Ignasi de Loyola

text original i versió catalana

pel

P. Josep Calveras, S. J.

Llibre de 300 pàgines amb una fototípia del retaule de la Santa Cova de Manresa

Preu: 3 Ptes.

Bronzes d'Art, Ferreteria i Metalls per a obres. Instal·lacions per a aigua i gas

BIOSCA I BOTEY, S. L.

Secció especial d'Art Religiós

VENDES: Rambla de Catalunya, 129
Telèfon 73536

TALLERS: Roger de Flor, 189
Telèfon 50204

FARMACIA Dr. MASÓ ARUMI
DEL
DOCTOR NADAL

TAN SOLS MEDICAMENTS PURÍSSIMS
ESPECÍFICS DE TOTES PROCEDÈNCIES

Rambla Canaletes, 1 :: Telèfon 1295
BARCELONA

MOBLES
DE TOTS ESTILS
VIENA - AMERICANS

Làmpares - Decoració - Tapisseries
Objectes d'Art - Llits de metall

CASA CASTELLTORT

Exposició i venda: PELAI, 40 i JOVELLANOS, 9
Telèfon núm. 15385

Tallers: SANT MIQUEL, 44 - BARCELONA

OBRA INTERESSANT

Vida de St. Joan Bta. Vianney
(Rector d'Ars)

per

J. CIVERA I SORMANI

Preu: 2 pessetes

Es ven a Foment de Pietat i
a altres llibreries catòliques

Acadèmia
Fundada en 1879

Avinguda Portal de l'Angel, 38
Telèfons 18953-75303 - - Apartat 782

Comerç : Idiomes : Peritatge, Professorat mercantil i Batxillerat
Per a Cavallers, Senyores, Joves i Senyoretes

COTS

Xarop PUIG

Quan la pluja flagella les finestres i la caiguda de les fulles ens confirma que l'hivern es troba ja entremig nostre, no debem permètre-li qu'ens enterri dins una poltrona com vells xacrosos. Existeix el XAROP PUIG, excel·lent preventiu per a BRONQUITIS, REFREDATS, TOS i totes les afeccions de les vies respiratories, que son les més castigades durant l'estació d'hivern.

De venda en totes les bones Farmàcies, a Ptes. 5'00 el flasc

NO VACILI I COMPRI XAROP PUIG

Convè també tenir en compte que la

POMADA PUIG

completa l'acció del XAROP, perquè la seva fórmula conté els productes volàtils de més eficàcia per tractament extern.
Es ven per tot arreu

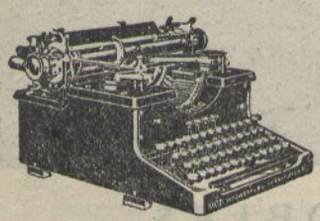

TORPEDO
LA MÉS MODERNA MAQUINA D'ESCRIURE

Passeig de Gràcia, 42 **Telèfon 15345**

ATENES A. G.—Provença, 157; Barcelona.